

Žetev je tu.

Poljodelca čaka sedaj najvažnejša naloga, da žito spravi pod streho v čim najboljšem stanju. Najprej treba določiti dan žetve. Ta se ne da naznačiti s kakim svetnikom, ker je eno leto žito prej zrelo, drugo leto pozneje. Tudi je dozorelost odvisna od vrste žita, od zemljišča, lege, vremena in drugih vplivov. Sicer pa zna vsak kmet presoditi, kdaj je žito zrelo za žetev, ne da bi bilo prezrelo in bi se osipalo. Kot navadno merilo za čas žetve smatramo tedaj, ko se zrno še lahko prelomi čez noht. Tedaj se je namreč večina hrane iz slame, listov in plev zbrala v zrnu, ki ima polno skroba in malo več vode. Tako zrno se hitro osuši, ne da bi se zgrbančilo in stisnilo, je debelo in kleno, dobro kaljivo in da dobro moko. Če pa pustimo žito prezoreti, tedaj se nam rado osiplje in pri tem zgubimo najdebelejše in najboljše zrnje.

Predno pa začnemo z žetvijo, nas čaka še eno važno delo; namreč odbiranje žita za seme. To je zelo važna naloga poljedelca, ki mu je na tem ležeče, da seje vedno svoje najboljše seme. Žito moramo odbirati že na polju za seme, kajti v snopih ali omlačeno je že vse zmešano. Najprej si oglejmo njive in tisto, ki ima najboljše žito, bodisi pšenico, ječmen, rž ali oves, bomo določili za seme. Vendar tudi na isti njivi ni vse žito najboljše; so nekatere lege, ki nikakor ne zadovoljujejo; te treba že prej požeti in spraviti med navadno žito. Nato požanjemo ostalo dobro klasje ko je popolnoma dozorelo in ga posebej posušimo. Pri mlačvi pride prvo na vrsto. Nekateri poljedelci ga tudi samo v snopih iztolčejo in kar odpade tedaj zrnja, je določeno za seme.

Na ta način dobimo prvovrstno zrnje za seme. Seveda ga moramo še dodobra očistiti in trierirati, da posejemo res samo izbrano blago. Če hoče kmet imeti bogate pridelke na žitu, mora posvečati največjo pažnjo odbiri žita za seme že na njivi.

Pomen lanenega semena za živinorejo.

Ker nam je bilo v zadnjem času stavljeno vprašanje: ne bi li se moglo z lanenim semenom opitati goveje živine, je potrebno, da tukaj kjasnimo pomen te zrnate hrane. Laneno seme je izrazito oljnato in beljakovinsto zrnje, iz katerega pridobivamo laneno olje, kot odpadek pa lanene tropine, ki služijo kot tečno krmilo. Vsebuje 36% tolsče, 24% beljakovin in 23% škroba. Njegova redilna vrednost izražena v škrobnih vrednotah znaša 119 ali pa skoro trikrat toliko kot ona pšeničnih otrobi. Ni pa samo to, kar cenimo, ampak mnogo več še njegov zdravilni učinek. Laneno seme vpliva namreč vsled svojih sestavin in posebno vsled sluzi izredno ugodno na prebavo in na celotno razpoloženje živine.

Laneno seme pokladamo le v manjših količinah, in sicer deloma kot laneno mo-

ko ali namočeno ali prekuhanu v sluznato juho. Posebno se priporoča za breje krave pred oteletitvijo in po oteletitvi, ker olajša porod in očiščuje ter ugodno vpliva na mlečnost. Tudi brejim kobilam ga pokladamo iz istega razloga. Pri odstavljanju telet, ko nadomeščamo polno mleko s posnetim ali s sirotko, dodajamo tej piči po 50 gramov prekuhanega lanenega semena na liter mleka. Doječim kobilam in kravam nudimo tega semena največ do ¼ kg na dan in glavo v obliki zdroba ali prekuhanu juhe. Bolehnim in šibkim živalim, ki trpijo na prebavi ali ki slabo uspevajo, zelo pomaga dodatek lanene juhe. Tudi pri pokladanju slabe krme, manj redilne repe ali krompirja je na mestu dodatek lanenega semena. Najboljše pa učinkuje pri mladi živini, ki ji dodajmo laneno seme, prekuhanu v juho do ¼ kg na dan. S tem pospešimo raščo in razvoj celega telesa. Za opitanje goveje živine pa laneno seme samo ni primerno, ker preveč čisti, pač pa lanene tropine. Ing. A.

Rak na drevju.

(Odgovor.)

Z naziranjem g. Sk. glede raka na jablanah, češ, da nastane ta bolezen zaradi mazanja debel z apnenim beležem, se ne strinjamo. Za to imamo sledeče protidokaze:

1. Mnogo je rakavih jablan, ki niso bile nikdar mazane z apnenim beležem, vzrok postanka torej ni moglo biti apno.

2. Z apnom se drevje maže že od pamtiveka, pa bi bili opazovalci in raziskovalci gotovo že davno našli vzročno zvezo tega običajnega mazila z rakom na jablanah. Pa doslej tega še nismo slišali niti brali. Nasprotno pa imamo na stotisoče jablan vseh starosti in sort v raznih krajih, ki so bila marsikako jesen namazana s tem mazilom, pa so zdrava ali pa vsaj niso rakova.

3. Rak se pojavlja pri mnogih jablanah osobito v vrhu po vejah, ki niso prišle nikdar v dotiko z apnom.

Primer a človeške kože z drevesnim lubjem ne drži. Kakor ste koži popolnoma različne sestave, tako različen je tudi učinek.

Za mazanje drevja se navadno ne uporablja čist apnen belež, ampak se mu primešava kravjek, kri, ilovica itd., kar bi vsekakor omililo njegov učinek, ako bi bil škodljiv.

Denar.

g Vrednost denarja 28 junija t. l. V denarnem stanju ni bilo v zadnjem času posebnih sprememb izvzemši italijanske lire, ki se je zopet nekoliko dvignila. Naš dinar stoji v Curihu še vedno na 9.135 centimov. Inozemske valute na borzah v Zagrebu in Belgradu so se plačeval po teh-le cenah: 1 angleški funt 276.40 Din, 1 ameriški dolar 56.80 Din, 1 nemška marka 13.49 Din, 1 švicarski frank 10.95 Din, 1 madžarski pon-

gö 9.94 Din, 1 avstrijski šiling 7.93, 1 ital. lira 3.22 Din, 1 franc. frank 2.23 Din, 1 češkoslovaška krona 1.686 Din, 1 grška dragma 0.75 Din, 1 bolgarski lev 0.41 Din, 1 romunski lej 0.35 Din.

g Nadaljnji močan dvig lire. Italijanska lira se je v zadnjem času zopet znatno dvignila. Od 3.13 Din pred štirinajstimi dnevi je minoli teden poskočila na Din 3.22 in v Belgradu celo na Din 3.25. Tako dviganje valute v državi v današnji težki svetovni gospodarski krizi ni zdravo in pokazuje na nestalnost v državnem gospodarstvu. Italijansko gospodarstvo to tudi bridko občuti, kajti uvoz je vedno večji, izvoz pa je že skoraj ponehal. Posledice so številij konkurzi industrij in velebank, ki potegnejo za seboj tudi manjše obrtnike in trgovce. Cene sicer padajo, sledijo jim pa izgube in konkurzi. Kako visoko namerava Mussolini dvigniti liro, ni znano, toda za Italijo zna ta gospodarska politika biti pogubonosna.

Cene.

g Ljubljanski trg. Cene so večinoma ostale neizpremenjene, le za črešnje in borovnice so se znižale, ker prihaja obilo tega blaga na trg. Tudi zelenjava se je pocenila. Za druga živila so bile cene kakor sledi: Meso in mast: goveje meso 15 do 18 Din (slabije 9 do 13), telečje 17 do 20 Din, svinjsko 20—25 Din, slanina 21 do 24 Din, mast 24—25 Din, koštrunje meso 13—14 Din kg. Perutnina: piščanci 10 do 25 Din, kokoši 25—35 Din komad. Mlečni proizvodi: mleko 2.50—3 Din za liter, sirovo maslo za kg 44 Din, čajno 56—60 Din, bohinjski sir 32 Din kg. Jajca 0.75—1 Din komad. — Sadje: črešnje 5—10 Din kg, borovnice 2.50 Din liter. — Mlevski izdelki: moka >0€ 5.50—6 Din kg, pšenični zdrob 4.50 Din. — Krma: seno sladko 95 Din, polsladko 75 Din, kisló 50 Din za 100 kg, slama 40 Din. — Krompir: 1.50—2 Din kg, novi 4—5 Din kg.

g Žitno tržišče. V zadnjih dveh tednih je cena pšenici tudi pri nas znatno padla in s tem sledila svetovnim cenam, ki se jih je dolgo branila. Tako je na novosadski blagovni borzi notirala zadnje dni baška pšenica 75—76 kg teška 307 Din za 100 kg pri vagonjski dobavi. Koruza baška, vagon Sisek, 200 Din, sremska okolica, za blago, postavljeno v Indijo 185 Din. Moka baška >2€ 435 Din. Otrobi baški v novih jutastih vrečah 180 Din. — Kupčija pa je splošno mrtva, ker je konzum do nove žetve že založen. Pričakuje se še nadaljnji padec cen žitu. Tudi na Dunaju padajo stalno žitne cene.

g Cene sladkorja. Na svetovnem tržišču sladkorja neprestano nazadujejo cene. Tako so padle v Newyorku od 3.08 na 2.65 dolarjev, početkom januarja pa so bile na 3.35 dol. Takega nazadovanja cen ni nikdo pričakoval, ker je bilo splošno razširjeno mnenje, da bo letošnja svetovna produkcija sladkorja komaj mogla kriti potrebe konzuma. Po zadnjih poročilih pa je pri-

čakovati, da bo letošnji pridelek ugodnejši. — Jugoslovanski sladkorni kartel do danes še ni znižal cene, kar je neodpušno, če premislimo današnjo težko gospodarsko krizo naše države.

g Tržišče z vinom. Kupčija z vinom je vedno mlačna. V Sloveniji se malo vina kupuje, in še to le samo najboljše kakovosti. Šibkejša vina in ne popolnoma čiste okusa se le malo iščejo. Tudi konzum je znatno padel radi splošne gospodarske krize. Najbolje grede cena dalmatinska vina, ki jih kupuje Hrvatska pa tudi Slovenija v velikih množinah. Tako se je v zadnjem času v ti dve pokrajini uvozilo iz severne Dalmacije večje količine vina. V šibeniškem okolišu ga je pa vzlic temu še kakih 10.000 hl naprodaj.

g Gibanje cen v trgovini na debelo. Številke cen v trgovini na debelo so zadnje tri mesece narasle in sicer: Celotni indeks cen v mrazu je znašal 1548, v aprilu 1558 in v maju 1579. Najbolj se je dvignil indeks cen poljedelskih proizvodov, ki je znašal 1798 napram 1687 v februarju, odnosno 1472 v decembru minulo leto. Cene so se dvignile torej za 22 odstotkov. Ta razvoj cen bo gotovo pripomogel k zbolšanju stanja našega kmetijstva, ki je preteklo leto zaradi izrednega nazadovanja cen poljedelskim proizvodom utrpelo veliko škodo.

Letina.

g Stanje hmeljskih nasadov v Sloveniji. Hmeljarsko društvo za Slovenijo poroča: Stanje hmeljskih nasadov ni zadovoljivo. Golding ima sicer 4—6 m dolge poganjke, je pa vsa rastlina vitka in gola brez zadostnih stranskih poganjkov. Navzlic dejstvu, da smo komaj dva meseca pred obiranjem, je opravičena bojazen, da hmeljska rastlina ne bo mgola več zamujeno dohajati. Pozni hmelj se pridno škropi in je njegovo stanje — kljub peronospori bujnejše. Živalski sovražniki se prikazujejo le tu pa tam v neznatni množini.

g Stanje hmelja v Vojvodini. Zadnje deževje je hmelju zelo škodovalo, vendar se opaža zboljšanje stanja. Prvoletne rastline so zelo zaostale v razvoju in bo v teh nasadih slabša produkcija. Proti peronospori se pridno škropi Stanje nasadov je v splošnem dobro in zadovoljuje številne hmeljarje. Povpraševanje po hmelju je slabo; cene so 50 do 60 Din za kg.

Živina.

g Živinski sejem v Ljubljani. Zadnji sejem ni bil posebno živahen, ker so bili žani. Prignanih je bilo 198 konj, 2 žrebeti, kmetje radi obilega poljskega dela zadržani. Cene so v splošnem ostale iste, le pri prvovrstnih volih so nekoliko poskočile, ker jih je primanjkovalo. Cene so bile te-le: Voli I. za kg žive teže 10—11, voli II. 9, voli III 8 Din; krave debele za meso in plemenske po 5—7 Din, krave za klobasarje 3—4 Din, teleta 13—15 Din. Mladi plemenski prašiči so se prodajali po 250 do 300 Din komad po starosti in velikosti. V splošnem je bila kupčija slaba.

Vsako hišo, Domoljuba!

Razno.

g Mlekarski tečaji v Škofji Loki. Na mlekarški šoli v Škofji Loki se bo 1. avgusta t. l. pričel petmesečni mlekarško-sirarski tečaj. Vodil ga bo upravitelj šole inž. Srečko Šabec s sodelovanjem ostalega osebja, ki je že nastavljeno. V ta tečaj se bo sprejelo 15 učencev, ki morajo biti vsaj 17 let stari. V zavodu bodo imeli poposno oskrbo. Na tečaj se bodo v prvi vrsti sprejemali učenci, ki imajo primerno predizobrazbo. O sprejemih bo odločal g. veliki župan po zaslišanju mlekarških zadrug. Prošnje za sprejem je čimpreje nasloviti na velikega župana ljublj. oblasti.

g Kmetijski tečaj za ljudsko-šolske učitelje. Kmetijski minister je odredil, da se bo od 10. julija do 20. avgusta t. l. vršil kmetijski tečaj za ljudsko-šolske učitelje na kmetijski šoli na Grmu. Namen tega tečaja je izobraziti učitelje v kmetijstvu in jih usposobiti za voditelje kmetijsko-nadaljevalnih tečajev na ljudskih šolah. V ta tečaj se bo sprejelo 15 učiteljev.

g Koliko neposrednih davkov se plačale posemezne pokrajine v letu 1926. Na neposrednih davkih se je v naši državi v l. 1926 pobralo 1839.9 milij. Din. Ta vsota se razdeli na posamezne pokrajine nastopno: Vojvodina 490.4 milij. Din, Srbija in Crna gora 429.5, Hrvatska in Slavonija 415.8, Slovenija 226, Bosna in Hercegovina 220.3 in Dalmacija 57.8 milij. Din. Na posamezno osebo odpade: v Vojvodini 335 Din, v Sloveniji 191 Din, v Hrvatski in Slavoniji 159 Din, v Bosni in Hercegovini 116 Din, v Srbiji in Črni gori 99 Din in v Dalmaciji 93 Din.

Stanje našega kmetijstva.

(Nadaljevanje.)

(Iz poročila oblastnega odbornika dr. Milavca v oblastni skupščini.)

Podpore za kmetijstvo.

Visoka zbornica! Podpirati moramo tudi direktno napredek našega kmetijstva. V proračunu predlagamo za pospeševanje živinoreje 1.300.000 Din, za pospeševanje vinarstva 450.000 Din, za pospeševanje sadjarstva 230 tisoč Din, za pospeševanje vrtnarstva 25.000 Din in za kmetijsko zadrugištvo 930.000 Din, za kmetijsko zavarovanje 250.000 Din, za uvedbo in preizkušanje novih semen, gnojil, strojev 250.000 Din, skupno torej 2.985.000 dinarjev.

Vzreja plemenske živine.

O živinoreji sem že govoril. Delati moramo na to, da zredimo doma plemensko živino, da bomo potom živinorejskih zadrug preprečiti kakol dobro plemenske živali udomaćenih pasem.

Gledati moramo na to, da bomo lahko oddajali tudi plemensko živino, ker se pri tem dosežejo lahko višje cene. Tudi pasemska okrožja bo treba preurediti in spraviti v okraje tiste pasme, ki se obnesejo. Notranjski živinorejci n. pr. niso zadovoljni s simentalno pasmo in si želijo sivo pasmo, katero so svoj čas že imeli.

Drž. odbor je nakupoval plemenjake v tujini. Večkrat pa se pri importiranih živalih ni pokazal zaželjeni uspeh. Praktični živino-

rejci pravijo, da doma zrejeni plemenjaki bolj uspevajo. Pa še drug moment je važen pri tem: živinorejci se poprimejo raje dobre živali v večji meri, z večjim veseljem in z večjim dobičkom.

Vinogradništvo.

Preidem na četrto panogo našega kmetijskega gospodarstva t. j. na vinogradništvo. Naš slov. vinogradnik, posebno dolenski in spodnještajerski gleda z veliko skrbjo v bodočnost. Naše vinogradništvo preživlja težko preizkušnje in preokret bo moral priti. Pridelovanje drago, konkurenca drugih vin velikanska, pančanje in fabriciranje na debelo, Dolenski in štajerski vinogradnik pričakuje od obl. skupščine, da se naše domače vino zaščiti. Gospodje, to vprašanje, oziroma rešitev tega vprašanja je nujna in težavna. Uvoz dalmatinskih in banaških pristnih vin omejiti s posebnimi dokladami, utegne naložiti na odpor. Imamo sicer že tak slučaj. Kastavska občina n. p. pobira diferencirano obk. doklado k državni trošarini in sicer od doma pridelanega vina 400 odstot od drž. trošarine, od v občino uvoženega vina pa 700 odstot. Analogno bi mogla mogoče tudi oblast uvesti diferencirano doklado. Vprašanje pa je, če bi se dalo to izvesti z ozirom na ustavna določila in pa če bo tako nasilno sredstvo preprečilo import vina, vsaj ponarejenega.

So pa druga, po mojem mnenju učinkovitejša sredstva. V istem položaju, v katerem je danes Dolenska, je bila pred leti Vipava. Vipavec ni mogel spraviti vina v denar. Ustanovili so tedaj vinarstvo zadrugo uredili pravilno kletarstvo, začeli gojiti boljše trto in vipavsko vino je dobilo trg. Naš dolenski vinogradnik ne zahteva za svoje vino pretiranih cen, mnogokrat tako ceno proda svoje blago, da komaj krije stroške, ki so visoki in ki onemogočijo konkurenčnost z drugimi vini. Režija, stroški za pridelovanje bi se dali znižati potom vinarških zadrug (skupna preša, skupen inventar itd.); dobil bi se trg za naša vina s tem, da bi se ustvaril enoten tip vina. Kriza v našem vinarstvu bi se odstranila s pospeševanjem prodaje vina, s posredovanjem vinske kupčije. Vse to pa se da doseči le potom vinarških zadrug. Kakor more živinorejec, ki biva daleč od mesta ali industrijskih krajev, vnovčiti mleko in mlečne izdelke le potom mlekarških zadrug, tako je mogoče vinski krizo po mojem rešiti edinole potom vinarških zadrug.

Dva tipa vinarških zadrug prideta tu v poštev in sicer produktivne vinarske zadruge ali pa prodajne vinarske zadruge.

Produktivne zadruge prevzamejo grozdje od zadrugišnikov in napravljajo same vino. Za take zadruge pa je predpogoj, da so vinogradi zasajeni z enakimi trtami, ki se enako vzgojujejo, kjer je torej vinski pridelek po kvaliteti enak in je treba le še pravičnega kletarstva, da pride do popolne vrednosti.

Prodajalne zadruge zavzemajo glede prodaje isto stališče, kakor vinske trgovine, toda s to razliko, da delajo le v interesu vinogradnikov. Take zadruge vplivajo ugodno na izboljšanje kletarstva s tem, da kupujejo le dobra vina. Ostane odprto predvsem vprašanje sredstev, kredita itd. in podrobne organizacije teh zadrug.

(Konec prihodnjic.)

PO DOMOVINI

MENGES.

V nedeljo dne 3. julija t. l. se odkrije v Mengšu spomenik v svetovni vojni padlim vojakom. Ob 10 sv. maša v farni cerkvi za padle vojake, po sv. maši spreved z godbo k odkritju spomenika. Povabljeni vsa društva in tudi drugo občinstvo.

ZALOVICE.

Malo komu je znano, kje so Zaloviče. Naj povemo, da je to večja vas, ki spada v šmarješko faro, a v šentpetersko občino. Malo bolj v stran od sveta smo potisnjeni, zato smo bili tem bolj veseli, ko nas je v nedeljo dne 26. junija obiskal naš bivši narodni poslanec gospod dr. Kulovec. Imeli smo v prostorih našega vrlega tovariša g. Tomaža Kosa dobro obiskan shod, ki so se ga udeležili tudi možje in fantje iz Toplic, Brezovice, Obrha in Kumenvrha. Navzočni smo odobrvali izvajanja g. govornika in obljubili, da ostanemo, kakor smo bili: zvesti pristaši Slovenske ljudske stranke. To bomo najprej pokazali dne 10. julija na dan občinskih volitev v Št. Petru. Vse naše kroglice bodo romale v prvo skrinjico. Domenili smo se, da gremo na volišče kakor en mož tembolj gotovo, ker hočejo šentpeterski žerjavovci graščaka napraviti za župana. E, tako nas pa še ni Bog udaril s slepoto, da bi oddali svoje glasove tistim, ki graščaka vsiljujejo za župana kmetom. Pa saj se menda sami bojijo, da se od naših glasov ne bodo zredili, kajti do 50 volivcev nas je v Zalovičah, pa ni na graščakovi listi nobenega Zalovičana med kandidati. Najbrž nas bo bajnofški kovač zastopal med novoizvoljenimi odborniki gospodarske stranke.

ST. PETER PRI NOVEM MESTU.

V nedeljo 19. t. m. je govoril v našem katoliškem prosvetnem društvu stolni kanonik g. dr. Opeka o evharističnem shodu v Chicagu ter še o nekaterih drugih posebnostih v Ameriki. Ni treba naglasiti, da je bila soglasna sodba med poslušalci: tako zanimivega predavanja v našem Domu še ni bilo. — Naslednjo nedeljo je bil med nami naš bivši narodni poslanec g. dr. Kulovec. Poročal je o delu naših bivših narodnih poslancev ter o sedanjem političnem položaju. Na tem shodu se je govorilo tudi o občinskih volitvah, ki bodo dne 10. julija. Dve s kopicami si stojite nasproti: slovenska ljudska stranka in tako zvana gospodarska stranka, pod katero se skrivajo združeni naši nasprotniki: žerjavovci, samostojni in par nezadovoljnežev, ki jih naša stranka ni mogla vzeti na kandidatno listo. Na čelu gospodarske stranke se je postavil graščak in veleobrtnik g. Germ. Posebnost naših nasprotnikov je v tem, da z neko prav otročjo slastjo pripovedujejo, da hočejo za naprej naši občini graščaka dati za župana. Ljudje se jim seveda smejejo in na račun naših »gospodarskih« norce brijejo, češ, da so prišli za 70 let prekasno, kajti tlaka je bila odpravljena že leta 1848. Ne samo ljudje, tudi krave bi se lahko smejale, ko bi danes kmet volil za župana graščaka in veleobrtnika. No, pa saj iz te moke ne bo kruha. Med 500 vo-

livnimi upravičenci naše občine se bo vendar dobil iz vrst srednjega ali malega kmečkega posestnika eden, ki bo županoval šentpeterski občini. Dne 10. julija pa naj vsi volivci oddado svoje kroglice v prvo skrinjico slovenske ljudske stranke, ki je edina prava zagovornica mladega kmeta!

DOLSKO.

Občinske volitve so razpisane. Vrtilo se bo do 7. avgusta. Volivni boj se je že pričel in se bo razvijal v znamenju občinske doklade na vino, ki se ji pa upirajo zlasti nekateri gostilničarji in hočejo vse doklade naložiti na zemljiške davke, kar bi vse naše davke silno povečalo in zato volivci premislite, komu boste 7. avgusta dali svoje glasove. Če boste podpirali kako gostilničarsko listo, s tem nakladate davke sami sebi, ki so že itak previsoki. Zato bodo 7. avgusta vsi pametni in prevdarni volivci dali svoje glasove listi na kateri ni imen gostilničarjev; in to bosta dve listi, na katerih kandidirajo odločni možje SLS.

STARI TRG PRI LOŽU.

Občinske volitve. Oblast je določila: v nedeljo 10. julija 1927 boste volili nov občinski odbor za občino Stari trg. Zjutraj od 8 pa popoldne do 5, na obeh voliščih (Stari trg in Iga vas). Prva skrinjica bo za Slovensko ljudsko stranko (SLS), druga pa za SDS (žerjavova samostojna demokratska stranka). Kakšni bodo občinski davki, pota; policijski red, kateri stanovi bodo bolj ali manj obremenjeni, to bo odvisno od naših glasov. Borili se bosta samo dve stranki: slovenska ljudska in samostojna demokratska. Tako je prav, da se nihče ne skriva pod skrivna imena! Tudi kandidati so izbrani tako, da se na prvi pogled ve, kakšne interese zastopa ena ali druga lista! Na naši listi so izvečine kmečki gospodarji, par obrtnikov, trgovcev, delavcev in fantov, enakomerno razdeljeni po vaseh; vodi jih sedanji župan g. L. Keržič. Na demokratski listi so pa večinoma gostilničarji, trgovci in njih sinovi ali uslužbenci. Prvi 4 kandidati SDS so: Kovač Karel, Vilar, Schanta in Bentčina. Dosti več tudi izvoljenih ne bo, ker danes vsakdo ve, kaj bi naredili ti možje, če bi dobili moč v roke. Gostilničarjev ima ta lista 12 (naša 1), lesnih trgovcev in uslužbencev 11 (naša 1), iz Starega trga jih ima 11 (naša 4); med njihovimi kandidati ni nobenega iz vasi: Nadlesk, Vrh, Babna polica, Klance, Škrilje, Poljane, Otok, Laze, Knežja njiva. Pač pa imajo na 7 mestu priljubljenega samostojnega kmeta Janeza Sterle iz Podcerkve in na 13. mestu Val. Verhovca. Izredno korajžo sta pokazala zastopnik princa veleposestnika Snešnika L. Schanta in trgovec Janko Šumrada v Kozoriščah, da sta javno stopila med kandidate SDS. Pred 2 leti je še moral priti tuj človek, da je pomagal delati graščini za demokrate, danes si že upa g. nadupravitelj sam. — Iz demokratskega občinskega programa so dosedaj znane te-le točke: podpirati traktorje proti voznikom, lovce-demokrate proti kmetom, velike lesne trgovce in fabrikante proti delavcem in voznikom, prevaliti cestni davek na voznike in kmete, strahovati domačine s tujimi delavci in orožniki, oddajati graščinske laze (do izvedbe agrarne reforme) tistim bojazljivcem ki bodo obljubili voliti SDS, znižati lovsko najemnino in odpraviti odškodnino od divjačine, podpreti Sokola in Or-

juno, pomagati gostilničarjem pri licencah za lpes in popivanje čez uro. — Samostojni kmetje in delavci-socijalisti, ki bodo pomagali izvoliti nekaj gostilničarjev, veletrgovcev SDS, pa bodo imeli to korist, da bodo smeli propasti pod firmo SDS, na 7. in 14. mestu! Če imajo ti čudoviti voditelji res še koga za seboj zaslužijo njihovi pristaši, da jih dene SDS v rom in obesi v občinsko pisarno, da bodo vsaj na podobi pri sejah novega odbora mogli občudovati modrost svojih voditeljev, ko bodo nje zastopali — žerjavovci!

Volivci! Premislite, koga bi podpiral, kdor bi volil v 2. skrinjico! Delajte, da bo dobila čimvečja večina naša 1. SLS. 10. julij bo čez nekaj dni! Vsi voliti!

OBMEJNE KRIVICE.

Gosp. poslanec Dušan Serneč je poslal zunanjemu ministru naslednje pismo:

Kakor znano, so imeli Italijani svoj čas velik del sedanjega našega sreskega poglavarstva Logatec zasedenega. Takrat so Italijani izmenjavali avstrijske krome z lirami in sicer so dali za eno krono 60 centesimov. Izplačali pa so v resnici le 40 cent. Za 20 cent. so dali državne bone. Te bone je italijanska vlada prebivalstvu, ki je definitivno pripadalo Italiji, že zdavnaj izplačala, ni pa izplačala prebivalstvu, ki je pozneje pripadlo naši državi. In tako ima ljudstvo v logaškem okraju še danes precej teh bonov italijanske vlade v svoji posesti in ne ve, kaj z njimi. Po mojem mnenju bi kazalo, da bi izvolili Vi, gospod minister, sreskemu poglavarju v Logatecu naročiti, da te italijanske bone v svojem srezu zbira in jih predloži Vašemu ministru, ki jih ob priliki prezentira italijanski vladi v plačilo.

Druga zadeva je sledeča: Ob priliki razmejitve z Italijo se je v nekih koncencijah sprejelo določilo, da vzdolž meje v pasu, ki je širok 6—10 m (normalno 8 m), ne sme ničesar rasti. Če gre meja skozi gozd, so se vsa drevesa v tem pasu posekala. V takem slučaju pomeni to določilo za dotičnega posestnika gozda naravnost razlastitev. A odškodnine ni prebivalstvo za to danes prejelo niti pare. V tej zadevi je prizadeto zopet zlasti prebivalstvo v srezu Logatec, pa tudi v Radovljici. Ne dvomim o tem, da bi morala polovico teh stroškov plačati kraljevina Italija, polovico pa naša država. Prizadeti posestniki so pa skoraj brez izjeme naši državljani (izvemši kneza Windischgraetza). Smatram tedaj, da je v splošnem in državnem interesu, da se ta škoda preceni in od kraljevine Italije polovica izterja, da se našim državljanom škoda poplača.

Hvaležen bi Vam bil, ako bi izvolili mene o svojih ukrepih v obeh zadevah obvestiti, katere korake, da ste podvzeli. Pripominjam, da mi je bilo čast v obeh zadevah tudi ustmeno Vašega gosp. pomočnika in gosp. šefa kabineta obvestiti.

Dušan Serneč l. r., narodni poslanec.

Ljubljana, dne 24. junija 1927.

PETROVČE — ZALOSTNA GORA.

(Sestanek vojnih trpinov.)

Dva žarka preizkušene močastosti, neomahljive zvestobe, trdnega zaupanja v Boga in Marijo, ki sta zažarela te dni tam pod divnimi košatimi lipami Gore, ki se nazivlje Zalostna, zato, ker kaže v ozemlje, ki je naše po božjem in človeškem pravu, pa ga teptajo roji neugnanih, požrežnih kobilic in pa tam ob vhođu v našo Savinjsko dolino, ki je tako pristno slovenska. Na tisoče jih je bilo. Niso samo pretakali solz nad izkrvavljenimi tovariši, nad prerano umrlimi člani Sterletom, Pečkom, Turšičem, Miglarjem itd., temveč tudi sklenili, da bodo podvojili svoje moči

vsak v svojem poklicu. Malodušnost se nas polašča, češ, zakaj naj sejemo naše poljane in grede, zakaj naj rodé naše matere iz žene, zakaj naj zidamo nove domove, ko bo pa prišla zopet vojna in vse spet uničila in upepelila, človeška telesa razmrcvarila. Treba podvojiti energijo, kakor Nizozemci, ki se ne strašijo neprestano jim grozečih morskih valov in celo morju leto za letom odtrgajo lep prostor, ki ga spremene v divne poljane; ne kloniti duhom, kakor ne klonijo Japonci, ki jim neprenehoma uničuje potres hiše in si venomer iz razvalin znova pričarajo še lepša in udobnejša človeška bivališča. Tudi Sin človekov je vedel, da ga bodo na križ razpeli, skušali uničiti njegovo delo in vendar neumorno je učil, svaril, hodil neprestano po domovini in dobrote skazoval. Tako tudi mi. Dokler bo živel zadnji vojak iz svetovne vojne, bo molil za padle in svojo okolico učil ljubiti Boga, ker brez Boga je vojna, je strup, je glad, je grozota, je človeška druhal razbojnikov, tigrov. Tovariši, 21. avgusta na Brezje, gor k naši dobri Gospelj.

PODBREZJE.

Končno je vendar dospela toliko zaželjena motorna brizgalna našega gasilnega društva, koje blagoslovitev bude dne 10. julija t. l. pred župno cerkvijo. Vsa čast g. načelniku, kot vsem gasilem, kateri so z nesebično požrtvovalnostjo pripomogli, da moremo s prostovoljnimi prispevki, kot kulturnimi prireditvami (za kar gre čast gosp. nadučitelju) kriti vsaj polovico vseh ogromnih stroškov.

ST. RUPERT NA DOLENJSKEM.

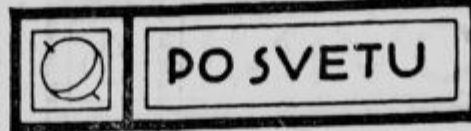
Peslovil se je od nas kaplan č. g. Janez Burnik in odšel za župnika v Zgornji Tuhinj. dobrega in ljubeznivega gospoda bomo težko pogrešali. Kljub svojemu obilnemu delu v tako obsežni fari, je z veseljem pohajal tudi v društvo in je bil posebno Orlom goreč učitelj in prijatelj. — Tukajšnje kot. prosv. društvo je v dnevih 6. in 12. t. m. priredilo obče znano igro »Miklova Zalac. Izpadla je jako dobro. Zahvala gre predvsem našemu režiserju Kurentu, ki je igralce tako dobro pripravil.

»DNEVA ZDRAVJA« V ST. VIDU PRI STIČINI.

Higijenski zavod v Ljubljani je 11. in 12. junija priredil v šentvidskem prosvetnem domu šest stanovskih predavanj o splošnem zdravstvu in o njegovem največjem sovražniku alkoholu. Vsa predavanja, ki so bila temeljita, jasna, pojasnjena s ekliptičnimi slikami, je imel znani strokovnjak in večletni idealni buditelj treznostnega gibanja med našim narodom g. Leopold Puhar.

V soboto je gospod predavatelj v dveh ljubkih govorih podučil in potrdil naše mlade junake. Predavanje se je z njimi udeležilo vse tuk. učiteljstvo. K dopoldanskemu poduku so prihitali tudi pod vodstvom svojega učiteljstva bratci in sestrice iz Gabra in Muljave. To je bilo veselja za naše male bojevnike!

Sicer prostorna društvena dvorana je v nedeljo komaj sprejemala vase velike množice mož in fantov, deklet in žena, ki so se po štirih službah božjih udeleževale svojih stanovskih predavanj. Vseh poslušalcev je bilo nad dva tisoč. G. govornik je z njemu lastno prepričevalnostjo in milobo tako vplival na vse navzoče, da si opazil resna očesa tudi pri sicer trdih možakarjih. Naše matere so se mu vse ginjence zahvaljevale za svoj stanovski kakor tudi za poduk nedolžni deci. Dekleta so pa izjavljale, da ne bodo več skikele predajalec nesrečnemu kralju alkoholu.

Zbližanje med našo državo in Bolgarijo. Zelo ugoden vtis na vso bolgarsko javnost je napravil dr. Korošec obisk v Sofiji. Kakor mi, tako tudi bolgarski narod iskreno želi prijateljstva in zblížanja med obema bratskima državama. Bolgari dobro poznajo dosežanje delovanje voditelja slovenskega naroda dr. Korošca za zblížanje obeh držav, zato so njegovega obiska izredno veseli. Upamo, da ta korak z naše strani za zblížanje obeh držav — dr. Korošec namreč ni potoval v Bolgarijo brez vednosti naše vlade — ni zadnji in da se bosta vladi obeh držav potrudili, da pride čimprej do kar najtesnejših stikov med nami in Bolgarijo in v bodoče do zveze balkanskih držav, ki bo preprečala vtikanje tujev v zadeve balkanskih narodov.

Italija išče prijateljstva s Turki. Mussolini kar naprej sklepa zveze s sosedi. Poslal je tudi v Angoro glavno mesto Turčije svoje odposlanec, ki naj pridobe turško vlado za prijateljstvo z Italijo. Turška javnost ni Italijanov nič kaj vesela, ker jih že tudi dobro pozna.

Sovjetski komisar v Moskvi ubit. Sovjetski oblastniki kljub brezobzirnim umorom nedolžnih žrtev, ki so jih dali postreliti, da ostrašijo svoje nasprotnike in med njimi zatro vsako misel na odpor, ne morejo doseči svojega namena. Niti v glavnem mestu Moskvi, kjer imajo na vseh oglih polno policajev niso več varni življenja. Komaj so pokopali varšavskega poslanika, ki ga je ustrelil nek ruski študent, že poročajo iz Moskve o novem atentatu na vrhovnega predsednika gospodarskega sveta. Ko je ta zapuščal svoj urad, je pristopil k njemu neki tujec in mu pognal kroglo v glavo. Po nekaterih vesteh se je napadeni takoj mrtev zgrudil na tla, drugi

Led je torej tudi pri nas prebit. G. Puhar je v teh dneh položil temelj smislu za ljudsko zdravje, splošno treznost in vljudnost. Zato mu za ves trud izrekamo prisrčno zahvalo ter mu ključemo: Še večkrat na veselo svidenje pri plemenitem narodnem delu! — Hvaležni dolenski šentvidčani.

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Bela žena smrt se kaj pogosto oglašja v naši fari. V Grobljah je umrl posestnik Ignacij Zalocar za ješko. Pred dvema leti mu je umrla žena za isto zavratno boleznijo in pred štirimi leti ena hčerka. Bil je vnet pristaš SLS, naročnik »Domoljubac« od šolskih let do svoje smrti. V Stražniku je umrl na praznik sv. Rešnjega Telesa posestnik Jože Zagore in 18. junija na Mokrem polju Gor. posestnik Jože Turk, oba vneta pristaša SLS, naročnika »Domoljubac« in verna kristjana, ki sta bila tekom bolezni večkrat previdena s sv. zakramenti. Naj počiva jo v miru!

Orlovski odsek priredi na praznik sv. Petra in Pavla telovalno akademijo. Pri tej priliki se vsa orlovska družina posveti presv. Srcu Jezusovemu. Starši! Pridite pogledat, da se pripravite, da so vaši otroci res v dobri organizaciji. Pripeljite tudi svoje znanee in prijatelje, da se tudi ti navdušijo za Orla.

pa poročajo, da je še ostal pri življenju. Nasilje vedno rodi odpor in to skušajo sedaj tudi ruski sovjetski vodje, ki so se le z brezobzirnimi nasilji polastili vlade.

Zopet razoroževanje. Ženeva je prav lepo mesto. Tu se prav dobro počutijo diplomati raznih držav, ki se shajajo v tem mestu na vsemogoča posvetovanja. Nekako vsake kvatre se vrše tam tudi takozvane konference za omejitve oboroževanja. Najbolj zgovorni so na teh konferencah navadno zastopnik tistih držav, ki so od nog do glave oborožene. Seveda o razorožitvi svoje države ne marajo nič slišati, ampak samo stavljajo predloge, kako naj se drugi razorože. Ker se pa vsi navzoči diplomati protivijo razoroževanju svoje države in le drugim to svetujejo, ni prišlo in tudi ne bo še prišlo do omejitve oboroževanja. Nasprotno, vse države, ki imajo na teh konferencah glavno besedo (Anglija, Japonija, Francija in Italija) neutrudljivo izdelujejo kanone, grade vojne ladje in aeroplane, hoteč druga drugo prekositi. Tako izgleda razoroževanje! Narodi bodo pa še v naprej drago plačevali izlete, ki jih gospoda raznih držav prireja v Ženevo k »razorožitvenic« zabavi.

Madžari proti Društvu narodov. Opažati je, da se Društvo narodov večkrat v sporih med posameznimi državami rado postavi na stran močnejšega, n. pr. v svoječasnem sporu med nami in Italijo. To opažajo tudi Madžari in v ogrskem parlamentu je nek poslanec predlagal, da Madžarska izstopi iz Društva narodov.

Spor med nami in Albanijo poravnana. V sporu, ki je nastal med našo državo in Albanijo, ker je ta gospoda zaprla nekega našega uradnika in ga na zahtevo naše vlade ni hotela izpustiti so posredovale velesile. Naša vlada je nekoliko omilila pismo, ki ga je bila v tej zadevi svoječasno poslala Albanija, ta pa je nato izpustila zaprtega uradnika.

Tudi stadionske prireditve v Ljubljani dne 3. julija se polnoštevilno udeležimo.

SMARTNO PRI KRANJU.

(Dva jubileja.)

Letos praznuje Janez Kalan, posestnik iz Stražišča, 53 letnico kot zvonar farne cerkve Smartin pri Kranju. Šmarsko zvonenje je sloveče daleč naokoli. Svoječasno je povabila dunajska livarna zvonov Hilzer & Co. naše zvonarje k tekmi na razstavi. Kalan je žel s svojimi tovariši takrat splošno priznanje za res umetno pritrkavanje. Mož je že star, vendar vrši svojo službo z mladeniško vnanjo močjo in pravi, da bo ostal svojim zvonovom zvest, dokler mu ne bodo pod drugim vodstvom zapeli v slovo.

Drugi jubilej praznuje naš cerkvenik Valentin Ambrož v Stražišču pri Kranju. 50 let je minilo, kar se je posvetil tej službi in izvršuje svojo službo še dalje z veseljem. Ambrož je brat č. g. patra Frančiška Ambroža, varha svetogorske Matere božje pri Gorici in kjer je padel kot žrtev in je tam pokopan. Ambroževa družina je splošno priljubljena in verna, kar bodri tudi našega jubilaria k nadaljnemu delu.

Obema jubilaritoma želimo še mnogo let.